

Boj med Mosko in Pekingom

Meja med dvema največjima komunističnima silama, med ZSSR in Kitajsko, postaja zelo nevarna meja na svetu. Nedavni krvavi incident na sibirski reki Ussuri na Daljnem vzhodu je bil spet eden izmed členov dolge verige sporov med Mosko in Pekingom, med dvema imperijama, dvema rasama, dvema svetovima, čeprav ju družiti ista rdeča zastava.

Komunizem, ki obljublja odpraviti „nacionalna nasprotja“, ni mogel izbrisati pretoklosti. V sporu med Mosko in Pekingom ne gre za boj dveh ideologij, temveč za konflikt oblasti. „Nebo, vedno modro, mi ukazuje vladati vsem ljudstvom“, je nekoč vzkliknil Džingiskan, in ta „mandat“ roji po glavi Maocetungu in grozi ne samo Rusom, temveč vsemu svetu.

Pred 2. svetovno vojno so, izven Sovjetske zveze, komunisti kontrolirali veliko ozemlje z lastno civilno in vojaško upravo tudi na Kitajskem. Od leta 1927 naprej so vzdrževali svojo vojsko in svojo vlado, nasproti osrednji upravi v Pekingu. V desetletju 1927/37 so kitajski komunisti prešli v dejansko vstajo proti centralni vladi, med 2. svetovno vojno in po njej pa so si, proti Staljinovim željam in nasvetem, priborili končno oblast.

Maocetung se je postavil po robu ruskemu „niet“ in povzdignil samega sebe v novega svečenika marksizma. Boljševiki v Moskvi, zlasti Hruščov, so hitro ugotovili, da se je s tem dejanjem kitajskega diktatorja začela doba nasprotij, toda sedaj v komunističnih vrstah, doba konfliktov med „tovariškimi socialističnimi“ državami.

„Krivoverstvo“ Jugoslavije leta 1948 ni bilo dovolj močno, da bi zamajalo sovjetsko vodstvo komunističnega bloka. Tito se je dvignil proti Stalinu, toda Jugoslavija je majhna država, brez odločilne zgodovinske ali demografske teže, in ne more uveljavljati političnih ambicij, ki bi zamajale ves svet.

Toda Kitajsko je druga zadeva. Njena teža, kakor ogromna lopata, koplje vedno globlji prepad, ki vedno bolj zija in loči obe Mekki mednarodnega komunizma.

Maocetung so je lotil gigantsko nalogo: oglabljati sovjetsko hegemonijo. Zgodovinska pretoklost obeh narodov, ruskega in kitajskega, ima pri tem veliko opraviti. Rusija je bila vedno država-odbijača rumene invazije, naj bo Džingiskanovih hord, Timurlenkovih čet ali sedaj Maocetungovih množic.

Leta 1853 je Marx zapisal: „Bodoči prevrtni narodov v Evropi bodo morda bolj odvisni od tega, kar se bo zgodilo v modrem imperiju (Kitajski), kakor od kateregakoli drugega političnega razloga.“ Marx je bil v svojem bistvu Evropejec, prepričan ne samo v superiority bele rase nad katerokoli drugo raso, temveč Zahoda nad Rusijo. Njegova hierarhija vrednot je tipično zahodna.

Minila so dolga leta, predno so se mogle ne-bele rase „okoriščati z revolucionarno enakostjo“. Na kongresih Socialdemokratske internacionale v Amsterdamu (1904) in v Stuttgartu (1907) so bile ne-bele rase zavrnjene. Šele z Leninom je prišlo do prvega srečanja med marksizmom in ne-evropskim svetom. Napol Azijat sam je Lenin skušal razumeti revolucionarni potencial azijskih narodov, vendar je tudi on ostal še vedno obrnjen v Evropo.

Razkol med sovjetskimi in kitajskimi, azijskim marksizmom, se je začel pripravljati takoj prva leta po boljševiški revoluciji v Rusiji. Na 2. kongresu komunistične Internationale v Moskvi je indijski delegat Roy nasprotoval Leninu in izjavil, da se bo Azija spremenila v „glavni motor zgodovine“ ter vplivala na bodoče dogodke v Evropi. Lenin se je poslužil svoje voditeljske spretnosti in onemogočil Roya z zmago svoje „evropske“ teze. Toda ogenj ni bil pogasen.

Na 5. kongresu Tretje internacionale leta 1924, že po Leninovi smrti, je eksplodirala druga bomba tipa Roy: indokinski delegat Nguyen Ai Quoc (današnji vietnamski Hočiminh) — je

NEUSPEH SOVJETOV NA ZASEDANJU VARŠAVSKEGA PAKTA

Istočasno, ko je imel Tito deveti kongres svoje partije v Beogradu, so sovjeti sklicali v Budimpešto konferenco partijskih, državnih ter vojaških predstavnikov držav Varšavskega pakta. Za zasedanje so pripravili načrt, ki naj bi sovjetje podprl v njihovem sporu s Kitajci. Če več: Države Varšavskega pakta naj ne bi samo obsodile Kitajcev zaradi njihovega spora s sovjeti glede vodstva svetovnega komunizma in njegove revolucionarne delavnosti v svetu, ampak naj bi te države poslale na sovjetsko-kitajsko mejo še oddelke svoje vojske, da bi tam čuvale sovjetsko mejo ter se tudi spopadale s kitajsko vojsko, če bi skušala motiti sovjetsko ozemeljsko posest. Sovjeti bi pa po svojem načrtu svojo vojsko s kitajske meje prepeljali v Evropo v posamezne države Varšavskega pakta, da bi „bratile varnost njihovih meja pred zahodnonemški napadalnostjo“.

Prvak romunske partije Nicolae Ceaușescu se je takemu sovjetskemu načrtu odločno uprli in sploh ni pristal,

Novi boji med Sovjetsko zvezo in Kitajsko

Napetost med Sovjetsko zvezo in rdečo Kitajsko se je minuli teden znova stopnjevala. Tako v Moskvi kakor na Kitajskem so komunistične oblasti prirele protestne demonstracije proti „kršenju ozemeljske nedotakljivosti“.

Moskva je poslala novo protestno noto v Peking ter je slovesno sporočila kitajski komunistični vladi, da so meje Sovjetske zveze „sakrosantne“ in da bodo sovjetske vojaške sile na sleherni izzivanje odgovorile „z uničujočim odporom“.

Sovjeti so na kitajsko mejo prepeljali večje oddelke svoje vojske iz evropskega dela države, opremljene z najmodernjšim lahkim in težkim orožjem. Kitajci so s svoje strani okrepili vojaške postojanke vzdolž sovjetske meje ter prav tako opozarjajo Moskvo, da „se noben sovjetski vojak, ki bo prestopil kitajsko mejo, ne bo več vrnil živ nazaj“.

Sredi te napetosti je minulo soboto prišlo do novega krvavega spopada med kitajskimi in sovjetskimi vojaškimi oddelki. Iznova na reki Ussuri. Pri tem drugem incidentu so se sovjeti in Kitajci spopadli za otoček Damansky sredi zamrznjene reke, ki si ga obe velesili lastita.

Drzna komunistična izzivanja v Vietnamu

Medtem ko vietnamski komunisti z raketami bombardirajo številna južnovietnamska mesta ter povzročajo med prebivalstvom številne smrtne žrtve ter veliko materialno škodo, v Parizu za zeleno mizo hanojska in vietkonška delegacija na eni ter severnoameriška in južnovietnamska na drugi strani še vedno govore o morebitnem premirju.

Toda zadeve niso premaknili z mrtve točke, ker pač komunisti ostajajo pri svojih zahtevah o umiku severnoameriških vojaških oddelkov iz Južnega Vietnamu. Vietkonški „zunanjí minister“ Kiem je na konferenci tudi izjavil, da komunistična ofenziva v Južnem Vietnamu ne bo prenehala in da

obsodil evropocentriem in ponovno zardil, da je „sedaj Azija središče revolucije“.

Ni ni pomagalo, da je Stalin še ohranjal viden enotnosti komunistične evropsko-azijske skupnosti. Ni ni pomagalo, da je smatral svoje kitajske tovariše za „komuniste iz margarine, ki jih je mogoče z malo ognja raztopiti“. „Največja sreča mongola je, premagati sovražnika“, je bila Džingiskanova življenjska filozofija. „In bistvo akcije je v tem, da jo izpelješ do konca“, je dodal. Kot odmev, 800 let pozneje, Maocetung, vodja rdečih Kitajcev, dodaja tem trditvam: „Treba je taktično sprejeti nasprotnika, pa ga strateško zaničevati.“

In to je vsebina Maocetungove filozofije, združene z blazno idejo o pre-

da bi Kitajsko prišla na dnevni red tokratnega zasedanja Varšavskega pakta. Zaradi takega zadržanja romunskega partijskega veljaka, ki je verjetno vsaj še pri nekaterih drugih državah naletelo na podporo, ker tudi ne žele, da bi sovjeti vanje pripeljali še večje oddelke svoje vojske, so trajali razgovori med komunističnimi delegacijami skoro dva dni, predno je sploh prišlo do prave konference dne 17. t. m.

Konferenca sama je bila zelo kratka. Trajala je samo dve uri. Na njej so sovjeti pogrevali stare fraze o zahodnonemški napadalnosti, ki da ogrožajo mir v tem delu sveta. Poročilo o konferenci govori samo o potrebi ohranitve miru v Evropi ter o mirnem sožitju med narodi. V ta namen naj bi bila vseevropska konferenca.

S takim miroljubnim pozivom na složno sožitje med narodi so sovjeti pokrili svoj največji neuspeh v zadnjem času med lastnimi komunističnimi zavezniki.

Sovjetsko poveljstvo za Daljni vzhod je sporočilo v Moskvo, da je „val za valom“ kitajskih čet napadal otok Damansky odn. sovjetsko vojaško postojanko na njem. Sovjeti so utrpeli spet smrtno žrtve, prav tako Kitajci. V boje je na obeh straneh posegalo tudi topništvo.

Otok Damansky so sovjeti zasedli, poročajo Kitajci, 2. marca, ob prvem krvavem sovjetsko-kitajskem spopadu na reki Ussuri. Takrat je bilo ubitih 31 sovjetskih vojakov, Moskva je sedaj objavila, da je bilo od teh 19 ranjenih, pa so jih Kitajci pobili ležeče v snegu.

Sovjetska zveza se je začela bati za svojo varnost pred kitajsko napadalnostjo, zlasti, ker je Peking začel vedno pogosteje ponavljati zahteve po „vrnitvi področij, ki jih je imperialistična carska Rusija ugrabila Kitajski pred prvo svetovno vojno in v prejšnjem stoletju“. Sovjetski veleposlaniki v prestolnicah zahodnih velesil so iz Moskve dobili navodila, naj v posebnih notah sproti obveščajo vlade teh držav o razvoju dogodkov med ZSSR in rdečo Kitajsko. Moskva hoče prehiteti Peking, da bi si na Zahodu zavarovala hrbet v slučaju resnejšega spopada.

mora severnoameriški predsednik Nixon opustiti misel na maščevanje.

Nixon je bil izjavil, da bodo ZDA morale izvršiti povračilno akcijo proti Hanoju, če sedanja komunistična raketna ofenziva proti južnovietnamskim mestom ne bo prenehala. V Parizu je vietkonški delegat na te Nixonove izjave dejal, da so „mlatenje prazne slame“ in da Nixon hoče „zavesti svetovno javno mnenje na napačno pot“.

Severnoameriški delegat Cabot Lodge ter južnovietnamski delegat Dang Lam sta ostro obsodila komunistično raketno bombardiranje južnovietnamskih mest ter poudarila, da „teroriziranje civilnega prebivalstva ne bo mo-

živjetju milijonskih kitajskih množic po atomski katastrofi.

Kaže, kakor da bi bil boj med dvema velikanoma neizbežen. Moskva zaskrbljena tipa za zavezniki med svojimi zahodnimi nasprotniki. Sovjetsko skoro klečeplazno poročanje zahodnim vladam o dogodkih na reki Ussuri je viden dokaz za to. V Moskvi tudi vedo, da je za Kitajskih 850 milijonov lačnih ustredni življenjski prostor odprt na sever in zahod, na ozemlje Sovjetske zveze. In ker razlogov in vzrokov za interesne konflikte med obema komunističnima velikanoma ne manjka, sta na njuno usodo navezana tudi oba kontinenta, evropski in azijski. Ker pa ta dva zajemata tri četrtine svetovnega prebivalstva, je nadaljnji razvoj tudi ostalih treh kontinentov odvisen od končnega rezultata njunega boja.

Bajo el comunismo no puede prosperar la verdadera justicia social

El primer ministro cubano Fidel Castro reconoció recientemente que la zafra azucarera de este año tropieza con dificultades y prometió a los cubanos más y más duro trabajo. „Tenemos la fuerza de voluntad y la capacidad, lo que nos falta es organización.“ afirmó Castro.

Es realmente llamativo como tras largos años de dictadura, la administración castrista aún no ha podido llegar a un punto eficiente. Es que todo intento sensato de evolución choca contra la burocracia administrativa, por un lado, y contra la intransigencia política por otro. De allí que el dictador Castro deba reconocer la falta de organización.

Las condiciones para una eficacia real solamente están dadas en el sistema de la libre empresa. Y sólo este sistema es base sólida para las estructuras, en las cuales se fundamenta la verdadera justicia social. Pero ello es incompatible con el régimen comunista.

Komunizem ne more ustvariti soc. pravilnosti

Kubanski ministrski predsednik Fidel Castro je pred kratkim priznal, da je žetev sladkornega trsa naletela na ovire, in je naznanil Kubancem, da bodo morali še več in bolj trdo delati. „Imamo močno voljo in zmognosti, manjka nam organizacije“, je zatrdil Castro.

Zanimivo je, da po tolikih letih diktature, komunistična uprava še ni dosegla zadovoljive učinkovitosti. To pa zato, ker vsaka pametna razvojna iniciativa zadeva ob birokratično upravo na eni, in ob politične ovire na drugi strani. Zato mora diktator Castro priznati, da jim primanjkuje organizacije.

Pogoji za resnično učinkovitost so dani samo v svobodnem gospodarstvu. In samo sistem svobodnega gospodarstva je trdna podlaga za strukture, na katerih sloni resnična socialna pravičnost. To pa je seveda nezdružljivo s komunističnim režimom.

glo ostati brez odgovora“ z zavezniške strani.

Vietkonški delegat je odgovoril: „Ponovno slovesno izjavljamo, da bosta vse dotlej, dokler bodo ZDA nadaljevale s svojo napadalnostjo proti Južnemu Vietnamu, južnovietnamsko ljudstvo in njegove oborožene sile (Viet-

cong) nadaljevala svoje napade na okupatorja in njegove pomagače.“ Nato je še dodal: „Če bodo ZDA izvedle nove pustolovske vojaške akcije pod pretvezo ‚povračilnega odgovora‘ na sedanje napade osvobodilnih oboroženih sil (Vietcong) in južnovietnamskega ljudstva, bo severnoameriška vlada nosila vso odgovornost za posledice.“

I Z T E D N A V T E D E N

Dr. Kurt Georg Kiesinger je bil v smislu določil nemško-francoske pogodbe o prijateljstvu iz leta 1963 dne 14. in 15. marca na obisku v Parizu. Z de Gaullem je imel razgovore o sedanji evropski in svetovni politični ter gospodarski stvarnosti. Oba državnika sta ugotovila, da je sedaj Sovjetska zveza z ozirom na kitajsko nevarnost bolj pripravljena na razgovore z zahodnim demokratskim svetom. Zahodna Nemčija bo seveda vztrajala pri svoji zahtevi o združitvi obeh Nemčij, de Gaulle je nemškemu kanclerju zagotovil svojo pomoč NATu in vsem odobrava sodelovanje Zahodne Nemčije v njej. Povsem tudi odobrava, da oborožene sile zahodnih držav ostanejo še naprej v Evropi. Ta odločitev je važna za razgovore aprila meseca, ko bodo obnavljali dosedanjo pogodbo o NATu, ki je bila določena za 20 let ter sedaj njena veljavnost poteka. Vztraja pa de Gaulle pri svoji odločitvi, da bo še naprej bojkotiral zasedanja Zahodnoevropske zve-

že, katere da so poslužuje Anglija, da bi po ovinkih prišla in skupni evropski trg. De Gaulle nima nič proti temu, če v tej zvezi sodeluje Zahodna Nemčija. De Gaulle in Kiesinger sta se dogovorila, da bosta preučevala možnost ustanovitve nove politične in gospodarske skupnosti v Evropi, ki bi bila široka kot je pa Skupni evropski trg. Ta bi obstojal še naprej in ga je treba še bolj utrditi, v novo evropsko politično in gospodarsko skupnost naj pa bo vključena tudi Velika Britanija. Ta naj tudi tesno sodeluje z ZDA.

Nixon je odredil zgraditev obrambnega sistema po vsej državi proti sovjetskimi in kitajskim raketnim izstrelkom.

V Vatikanu so ustanovili posebno komisijo za odpravljanje nepismenosti med odraslimi v gospodarsko nerazvitih državah. Za predsednika komisije je bil imenovan brazilski škof Evgen de Araujo Sales.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Spremembe v vladi

V preteklem tednu sta bila imenovana dva nova državna tajnika v vladi gen. Onganía. Sta to drž. tajnik za finance dr. dr. Carlos A. Carrera in drž. tajnik za socialno skrbstvo in razvoj družbe dr. Santiago de Estrada. Tem imenovanjem bodo v kratkem sledile še nekatere spremembe v višjih vladnih krogih, s katerimi se bo skušal dati nov zagon v gospodarskem in socialnem razvoju države. Po konferenci guvernerjev vseh provinc, ki bo sredi tekočega leta, se bodo reorganizirale tudi mnoge provincialne vlade. Opazovalci menijo, da je to znak, da se vlada pripravlja na dokončni vstop v takoimenovano „socialno obdobje“ argentinske revolucije.

Predsednik republike general Onganía bo znova obiskal Patagonijo. Tja bo odpotoval 6. aprila in se bo mudil na jugu države do 11. aprila. Predsednika bo tokrat spremljalo več vladnih funkcionarjev ter bo med njegovim bivanjem sedež vlade v mestu Río Gallegos, nato pa v mestu Rawson. Predsednik republike bo v času bivanja v Patagoniji obiskal več krajev, si ogledal vsa večja javna dela, ki so v izvajanju, ter imel razgovore z guvernerji ter župani posameznih mest.

V predsedstvu zbora glavnih povelj-

nikov argentinskih oboroženih sil je bila izvršena sprememba. Namesto dosedanjega poveljnika letalskega brigadirja Jorge Martíneza Zuvirije je prišel po turnusu na vrsto glavni poveljnik vojne mornarice admiral Pedro J. Gnavi. Pri slavnosti je bil navzoč tudi predsednik republike general Onganía. Junta glavnih poveljnikov oboroženih sil je važen činitelj ne samo v koordinacijskem razvoju argentinske vojske, mornarice in letalstva, ampak tudi v izvajanju argentinske revolucije.

V kratkem bo odšla v Južni Vietnam nova skupina častnikov argentinskih oboroženih sil, da si bo na samem bojišču spopolnila vojaško znanje in sposobnost za gverilsko vojskovanje.

Izvoz Argentine je meseca januarja t. l. dosegel višino 143.6 milijonov dolarjev. Lani je v istem mesecu znašal 101.9 milijonov dolarjev.

Guverner province Buenos Aires general Imaz je v poročilu o delu provin-

cijske vlade v letu 1968 naglasil, da je buenosaireška provinca zaključila proračunsko leto s previškom 446 milijonov pesov.

Joseph Farland je novi ameriški veleposlanik v Argentini. Star je 54 let ter je že bil v diplomatski službi v Dominikanski republiki.

Trg Lojzeta Bratuža v Podgori

Lojze Bratuž je bil po poklicu učitelj na Goriškem. Ko so ga fašisti hoteli pregnati s slovenskih krajev v Italijo, ga je nadškof Sedej poklical za profesorja glasbe v malem semenišču in ga imenoval za nadzornika vseh cerkvenih pevskih zborov v nadškofiji. Dokler je mogla delovati Prosvetna zveza, je Lojze Bratuž posvečal vso pozornost tudi 117 pevskim zborom, ki so bili včlanjeni v njej. Fašisti so Bratuža ponovno zaprli, na Travniku v Gorici je bil nadenj izvršen zahrbtn napad, kvestura mu je izrekla opomin, kar je pomenilo, da so ga vsak trenutek lahko zaprli, da se ni smel družiti s „sumljivimi“ ljudmi, da s sončnim zadržim ni smel zapustiti stanovanja, da ni smel obiskovati javnih lokalov ip. Dne 27. decembra 1936 so pa fašisti nad Bratužem izvršili strašen zločin. Po drugi maši so ga s štirimi drugimi prisilili, da je moral oditi z njimi. Odvedli so ga v temni prostor, kjer so ga pod grožnjo umora prisilili, da je moral izpiti kozarec strojnega olja. 2. januarja 1937 so Bratuža prepeljali v bolnišnico, dne 16. februarja je pa umrl. V rjuho zavitega so ga prepeljali v mrtvašnico na pokopališču. Fašisti so prepovedali javen pogreb. K zadnjemu zemskemu bivališču je slovensko žrtev za narodno stvar moglo spremljati le kakih 50 ljudi dne 19. februarja 1937.

Spomin na tega slovenskega narodnega mučenca je od tedaj živel v srcu zavednih slovenskih ljudi po vsej Goriški in Primorski ter jim dajal poguma in novih moči, da so vztrajali v najtežjih dneh in upali na rešitev tudi tedaj, ko ni bilo nobenega izgleda. In temu slovenskemu narodnemu junaku so v nedeljo, 16. februarja t. l. izkazali slovenski ljudje in sedanje demokratske oblasti na Goriškem čast s tem, da so po njem poimenovali trg v Podgori. Zadevni sklep je na predlog slovenskih demokratskih predstavnikov sprejel skoro soglasno goriški občinski svet. Za sklep je glasoval tudi sin slovenskega mučenca slovenski narodni zastopnik dr. A. Bratuž.

Slovesnost poimenovanja trga v Podgori po Lojzetu Bratužu se je začela z mašo v župni cerkvi. Za pokoj duše Lojzeta Bratuža jo je daroval škofijski kancler msgr. Rudi Klince, na koro so pa peli združeni moški in mešani zbori.

Slavnost na trgu se je pa začela s pesmijo, ki je bila narodnemu mučenca Lojzetu Bratužu zelo ljuba in so mu jo pevcji nekaj dni pred smrtjo pod oknom bolnišnice zapeli v slovo „Monotono pojo mi krugaljčki“. Besedilo pesmi je napisal pesnik Štefan Tonki, župnik v Mavhinjah, Lojze Bratuž jo je pa uglašil. Zapel jo je meški pevski zbor iz Podgore pod vodstvom pevovodje Mirka Špacapana.

Prvi govor je imel dr. Karel Brešan. Svoja izvajanja je navezal na nedavni papežev govor češkim romarjem ob 1100-letnici smrti sv. Cirila, da Slovani s pesmijo molijo in da z molitvijo pojejo. Tako je bilo tudi življenjsko poslanstvo Lojzeta Bratuža, ki je prav v Podgori kot dirigent močnega cerkvenega zbora istočasno držal visoko dve svetinji — vero in narodnost.

Svoj govor je zaključil z ugotovitvijo: „Slovenski narodni sovražniki so začasno s svojimi načrti uspeli, Lojze Bratuž se je pa zmagovito vrnil v Podgoro, in trg, ki se sedaj po njem imenuje, bo še bodočim rodovom naznanjal njegovo duhovno navzočnost v slovenski sredini.“

Trije recitatorji so nato občuten podajali odlomke iz sonetnega venca „Šopek spominčič na grob“, ki ga je v spomin svojemu možu-mučencu spesnula pokojnikova žena pesnica Ljubka Šorli-Bratuževa.

Za recitatorji je zbrani množici orisiral zgodovino trga, ki nosi sedaj ime po Lojzetu Bratužu, msgr. Rudi Klince. Po pesmi moškega zbora iz Podgore „Kaj viharjev“ je povzel besedo obč. svetovalec v Gorici dr. Avgust Čfiligof ter je zlasti mladino opozarjal na trdo slovensko preteklost v teh krajih med obema vojnama. Kajti po letu 1926, ko se je fašistična diktatura utrdila, so fašisti zadušili po slovenskih krajih 230 slovenskih izobraževalnih, prosvetnih, pevskih in gospodarskih društev ter organizacij. 150 slovenskih učiteljev so premestili globoko v Italijo, l. 1930 je goriški prefekt ukini-

slovensko sirotišče, slovenske otroke pa so razdelili po italijanskih zavodih. Slovenske priimke so spremenili v italijanske, prepovedana so vsa slovenska kršna imena. Da je sedaj nastopila v teh krajih sprememba, inajo po govorniku zaslug „tisti slovenski volilci, ki vedno in redno dajejo glasove slovenski listi pri volitvah, s tem so omogočili, da so prišli v občinski odbor slovenski zastopniki, ki so predlagali to poimenovanje, na njem vztrajali in ga dosegli.“

Moški zbor Mirko Filej je zatem zapel Bratužev pesem „Sonce vstaja in zahaja“, za njim je pa vsem orisal Bratužev lik, njegovo delo in prikazal njegovo pretresljivo smrt dr. Teofil Simčič iz Trsta. Poudarjal je zlasti, da je vse Bratužev življenje in delo raslo iz njegove vere. Omenil je njegovo širino do drugače mislečih. Svoja izvajanja je zaključil z ugotovitvijo: „Ljubil je Boga. Njemu v čast v čast komponiral, njemu v čast se žrtvoval za svoje ljudstvo. Zato je tudi umrl s križem na prsih.“

Že navedeni zbori, katerim so se pridružili še Fantje izpod Grmada, podgorski mešani zbor ter zbor Lojze Bratuž so zapeli pesem „V Gorenjsko oziramo se skalnato stran.“

S to mogočno pesmijo je bilo slovensko narodno slavje v spomin narodnega mučenca Lojzeta Bratuža v Podgori zaključeno.

Tito poskuša rešiti vprašanje svojega nasledstva

V Beogradu je Tito 15. t. m. zaključil IX. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Trajal je 5 dni. Udeleževalo se ga je 1297 delegatov: Iz Bosne in Hercegovine 147, Črne gore 38, Hrvaške 225, Makedonije 75, Slovenije 67, Srbije 462 (Vojvodina 124, Kosovo 45) ter 49 delegatov iz vojske. Ostalih 127 so bili člani Centralnega komiteja ter kontrolne in revizijske komisije. Iz inozemstva je bilo 67 zastopstev. Sovjetska zveza in ostale države Varšavskega pakta razen Romunije so Titov partijski kongres bojkotirali. Čehi in Slovaki so bili že na tem, da odpotujejo v Beograd, pa je v zadnjem trenutku prišla iz Moskve telefonska prepoved.

Tito je na kongresu dvakrat govoril. Ob začetku kongresa in ob zaključitvi. V obeh govorih je zavračal sovjetsko doktrino o omejeni suverenosti komunističnih držav ter napovedoval, da se bo Jugoslavija uprla vsakemu napadu, pa naj pride od katerekoli strani. Branil je stališče jugoslovenskih partijcev, da na svoj način grade socializem. Medtem ko je na začetku kongresa govoril mirno, je po ponovni izvolitvi za vodje jugoslovske komunistične partije za naslednja štiri leta svoje trditve o pravici do lastne poti v socializem in komunizem ter do neodvisnosti posameznih narodov in držav spremljal tudi z udarci svoje pesti po mizi.

Tito je na zadnjem partijskem kongresu skušal rešiti tudi vprašanje svojega nasledstva tako v partiji kakor v državnem vodstvu, potem ko njega več ne bo. V ta namen so partijske statute

spremenili tako, da bo predsedstvo partije, ki šteje 52 članov, izvolilo posebni izvršni odbor. Člani tega odbora bodo predsedniki in tajniki partijskih organizacij iz šestih republik. Nekatera poročila so navajala, da bodo v tem odboru še Edvard Kardelj, Veljko Vlahović in Kiro Gligorov. Bo to neko vrste politbiro, ki ga je jugoslovska komunistična partija uknila že leta 1966 in ki je imel 16 članov.

Pravila ZKJ so bila spremenjena tudi v tem smislu, da znova dajejo osrednjemu vodstvu partije večje pravice, kot jih je pa imela doslej, kar bo seveda okrnjevalo dosedanje svobode partijam po republikah.

O ostalih sklepih partijskega kongresa ter njegovih odločitvah bomo še poročali.

Žalostni pojavi

Poročila iz raznih držav v svetu navajajo, da nova mini moda s prekratki in krili pri mladostnikih ubija čut sramežljivosti, kar ima za posledico olajšano pot do predčasnega spolnega občevanja. Tudi število spolnih prestopkov in kriminala se je zadnja leta močno dvignilo.

Težave s temi vprašanji imajo tudi doma. V zadnjih letih se je v posameznih delih države že skoro razširila nova „epidemija“: Deklice, ljudskošolske učenke postajajo matere. Tako se je pred kratkim zgodilo doma, da je desetletna deklica prišla k zdravniku v čačku ter jih prosila, da bi ji prekinili nosečnost. Lansko leto so postale ma-

toliškega Narodnega sveta koroških Slovencev, izdano pri Mohorjevi družbi v Celovcu v nemščini z naslovom „Für den Religionsunterricht in der Muttersprache“ (Za verouk v materinščini). Ta brošura koroških Slovencev katoliškega prepričanja je zbudila oster odpor tudi na katoliški strani nemške Koroške, posebno pri generalnem vikarju krške škofije, msgr. Kadrasu; in tudi izredno miroljubni škof dr. Jožef Köstner, ki se trudi za poravnavo vseh nacionalnih nasprotij, je bil zaradi tega slovenskega spisa nekoliko prizadet. Na Koroškem je kazala narodno zavedna slovenska duhovščina pravzaprav vedno znak prekipevajočega nacionalizma. Treba pa je k temu vsakakor pravici na ljubo pripomniti, da so nemški Korošci za časa, ko je cvetel nemški liberalizem (do leta 1918) in Cerkvi sovražni nemški nacionalizem (od leta 1920 do 1945), diskriminirali že takrat zelo verne Slovence, bodisi kot Slovence ali kot praktične katolice, in da so njihovo domačo zemljo sistematično naseljevali od drugod, da bi jih raznarodili. Zaradi tega pa se ne more opravičiti nelepna tendenca slovenske spomenice iz leta 1966, ki je zelo otežkočila katoliškim cerkvenim oblastem posredovalno vlogo.

Kljub temu je treba docela zavreči sedanji spis katoliškega župnika, ki je le deloma odgovor (brez cerkvenega dovoljenja) na slovensko spomenico.

Kdor ljubi svojo domovino, se bo vsega veselil, kar povišuje srečo domovine; srce ga bo bolelo, če jo zadene nadloga in nesreča; vse njene prigode bo občutil v srcu. Prerok Jeremija je občutil v srcu vse nadloge domovine in je v svojih žalostnih pesmih žaloval nad njenim razdejanjem. Jezus je jokal nad Jeruzalemom.

Kdor svojo domovino ljubi, ji iz vsega srca želi, kar je zanjo dobrega in koristnega. Svojo domovinsko ljubezen izkazujemo tedaj tudi s tem, da ji iz srca želimo vse dobro in koristno.

Anton Martin Slomšek, Ponovilo 1854.

SZDL na lovu za glasovi

Za prihodnje parlamentarne volitve so 17. februarja sprejeli ustavne spremembe ter tri volilne zakone tudi v ljubljanski skupščini. Tri dni pozneje se je sestala republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva. Predsednik te konference Janez Vipotnik je imel programske govore o nalogah te partijske politične formacije z ozirom na prihodnje volitve. Navajal je med drugim spremembo v strukturi slovenskega naroda. Medtem ko je bila leta 1948 na Slovenskem še polovica prebivalcev kmetov, jih je zdaj samo še 23%. Aktivno zaposlenih prebivalcev na terciarnem področju je sedaj že skoraj 30%. Ženja je v Sloveniji zaposlenih 41%. Avtomobilov je bilo leta 1958 v Sloveniji 7.500, sedaj jih je okoli 100.000. Televizijskih sprejemnikov je 165.000. Vsako leto jih ljudje kupijo okoli 23.000. Pri teh dosežkih je pa moral priznati, da ima 60% slovenske industrije zastarele stroje in ugotoviti v samoupravljanju, „da so še daleč od

BRALI SMO

Tukaj v Ameriki . . .

„Z hvaležnostjo ugotavljamo, da se naša javnost zanima za izseljence, organizira obiske izseljencev v poletnih mesecih. Izseljenska matica je tudi za leto 1969 izdala koledar. Hvalevredna je skrb za naše brate, katerih ni tukaj. Menim, da bi koristilo nepristranski vrednoti tega koledarja, če bi sestavljalci bolj upoštevali katoliški dal slovenskih izseljencev. Težko je obkjetivno pisati zgodovino slovenskega ljudstva doma, v zamejstvu ali v izseljenstvu in pri tem prezreti njegov katoliški del in njegovo življenje. Upamo, da bo kmalu napečil čas, ko bo brat čisto mirno segel bratu v roko, čeprav sta različnega svetovnega nazora. Zakaj ne bi mogli v skupnih zadevah skupno delati?“

Škof Janez Jenko, Družina
1. decembra 1968

tere v Jugoslaviji tri enajstletne deklice. Da tu ne bi bilo „nobenh trenj med narodi“, je bila ena v Sloveniji, druga na Hrvaškem, tretja pa v Srbiji. Pretresljivo je tudi poročilo o mladoletni deklici-otroku, ki je postala mati v Višegradu. Govori o motnji v nadaljnjem duševnem razvoju tega otroka.

Zaskrbujoči so tudi podatki o splavih pri mladoletnicah. Samo v Beogradu so v letu 1968 opravili 5000 splavov pri deklicah med dvanaštletim in osemnajstletim letom. V letu 1967 jih je bilo samo nekaj sto manj.

tega, da bi samoupravljanje v delovnih organizacijah in politično-teritorialnih skupnostih potekalo tako, da bi delovni ljudje resnično odločali o vprašanjih, za katera so življenjsko zainteresirani“.

Govorec o gospodarski reformi je tožil, „da so tem ostrejša nasprotovanja protireformskih sil, čim bolj se reforma bliža svojemu uresničenju“.

Na podlagi Vipotnikovega govora so bila izdelana „programska izhodišča za kandidiranje odbornikov in poslancev“, da bi se na kandidacijskih konferencah dogovarjali „o najvažnejših nalogah v prihodnjih letih“. Kandidati pa da morajo biti takšni, ki bodo „hotel in znali graditi na doseženih rezultatih, nadaljevati znanstveno delo pri razvoju Slovenije kot samoupravne in državne skupnosti v socialistični skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti Jugoslavije“.

Izhodišča so formulirana tako, da bi imela čim večji propagandistični vpliv v vseh slojih ljudstva — med razumstvom, delavstvom in kmečkim slojem. Tako med drugim SZDL zatrjuje, da bo „za razvoj in rast slovenskega naroda bolj razvijala čut za skupnost“. da bo „krepila samobitnost slovenskega naroda“, da „Slovence v zamejstvu obravnava kot sestavni del slovenskega naroda“. Napoveduje, da se bo zavzela, „da bodo načela, institucije in praktična politika federacije vselej izraz samoupravnega sporazuma vseh njenih republik“, zahteva, naj se v novem „mandatnem obdobju izoblikuje celovit dolgoročni razvojni načrt Slovenije“, ki naj bo „odprt v jugoslovske prostor in v svet“.

Da bi pridobili zasebne kmete, napoveduje „izboljšanje možnosti za gospodarjenje“. Kmetje da morajo dobiti možnost za „svobodno združevanje v združenih organizacijah in za uveljavljanje kot kooperant ter samoupravljavec v proizvodnih in poslovnih organizacijah“. Kmetje naj bi dobili tudi „ustreznejša zastopstva v predstavniških političnih in drugih organizacijah“. Ustvariti da je treba pogoje, da se bo položaj „individualnega kmeta utrjeval in da se bodo tudi njegovi življenjski pogoji izboljšali“.

Programska izhodišča govore obširno tudi o znanosti, o šolstvu ter o kulturi, katerim mora biti zagotovljen nemolen razvoj.

Tako skuša Socialistična zveza delovnega ljudstva z aktualnimi problemi iz slovenskega gospodarskega in kulturnega ter socialnega življenja zainteresirati ljudi čim bolj za volitve ter si zagotoviti njihove glasove.

Dr. Veiter zavrača Mucherjeve sovražne izpade proti Slovencem

Slovenskima blagovestnikoma sv. bratoma Cirilu in Metodu sta papeža Janez XXIII. ter Pavel VI. izkazala posebno čast pred vsem svetom. Papež Janez XXIII. je za to izkoristil priložnost 1100-letnice prihoda solunskih sv. bratov na Moravsko ter je v zvezi z njo objavil apostolsko pismo „Magnificae eventus“. V njem je prikazal veliko delo svetih bratov za katoliško Cerkev med Slovani. Sedanji papež Pavel VI. je pa ob 1100-letnici smrti sv. Cirila izdal prav tako apostolsko pismo. V njem je tudi opozoril na veličino po obel sv. bratih opravljenega dela ter na sodobnost apostolata sv. Cirila. Za papeža je veličina sv. Cirila in Metoda zlasti v tem, da sta z iznajdbo svojih črk in z uvedbo živega jezika v bogoslužje vključila slovanske narode v območje evropske kulture. Pri oznanjevanju evangelija in civilizacije ju je pa vodila edinole ljubezen do duš, želja povsem služiti Bogu in širiti njegovo kraljestvo med narodi na zemlji.

Tako o svetih bratih papeža Janez XXIII. in Pavel VI. Ni pa takega mnenja o svetih bratih sedanjji župnik pri Gospe Sveti na Koroškem Wilhelm Mucher, znan po svojem sovražstvu do Slovencev. To je bilo pri njem tudi gonilo, da se je po objavi apostolskega pisma papeža Janeza XXIII. spustil celo z njim v polemiko ter je v nasprotju s sv. očetom sv. Cirila in Metoda označeval skoro kot navadna nacionalistična propagandista in prav nič sveta moža. To je storil lani v svoji brošuri „Die Sprache des Religionsunterrichtes in Südkärnten“. Eine Entgegnung. Cyril und Metod“.

Ta Mucherjev izpad proti Slovencem na Koroškem zaradi njihove zahteve po poučevanju slovenskih otrok v slovenskem jeziku in proti sv. bratoma je dala priložnost znanemu avstrijskemu poznavalcu manjšinskega problema na Koroškem dr. Veiterju, da je o njej zavzel v Našem tedniku naslednje stališče:

„Ta spis se bavi z manjšinskimi problemi na Koroškem. Njegov pisec je rim. kat. župnik pri Gospe Sveti pri Celovcu. Njegova stolnica spada med najkrasnejše zgradbe visoke gotike v alpskih deželah. Njena zgodovina je precej pomembna v narodnem boju med Slovenci in Nemci, čeprav danes Gospa Sveta nima nobenih Slovencev (pred 60 leti je bilo njeno pre-

bivalstvo še jezikovno mešano). Wilhelm Mucher je znan kot nasprotnik slovenske manjšine na Koroškem. Pod imenom Hermagoras Schribar je pred leti, ko je bil še župnik v jezikovno mešani občini Čajni pod Dobračem, objavil protislovenski spis „Minderheit ohne Maske“ (Manjšina brez krinke).

Pred kratkim izdana knjiga je v prvem delu odgovor na publikacijo ka-

starše, da bi mogli brez diskriminacije poskrbeti za verouk in za versko vzgojo svojih otrok. Ker nima podlage v državnih zakonih, zato tudi ne morejo zahtevati verouka v materinščini. To je pravi začarani krog, iz katerega skoraj ni mogoče priti, ker navaja sleherna stranka argumente za svoje stališče.

Pa čeprav bi morda mogli spisu Wilhelma Mucherja nekako pritrditi kot pismenemu odgovoru, je pa vendar to docela nemogoče, ker v drugem delu spisa skuša napraviti protislovensko akcijo proti sv. Cirilu in Metodu. Kot nepoznavalec zgodovine se obrača Mucher proti mnenju, da sta si pridobila Ciril in Metod npr. na Moravskem za službo za pokristjanjenje domačinov; Ciril da ni bil ne Rimu ne papežu zvest, Ciril in Metod da nista spreobrnila niti enega Slovana. Mucher napada nadalje menije v Niederleitechu, ker se hočejo ti pokoriti s svojim vzhodnim obredom za grdo ravnanje, ki ga je moral pretrpeti Metod. On misli, da ni bilo nobenega razloga za tako pokoro, ker da Metod niso trpinčili prehudo. Prav tako, da je tudi napačna sedanja vna menihov v Niederleitechu in drugih, ki se zanimajo za vzhodno liturgijo; tudi izjave regensburškega škofa leta 1963 nasproti Slovanom (spravna izjava v Salzburgu na Ciril-Metodjskem kongresu) da so bile odveč. Ali se Mucher boji Slovanov?

Novice iz Slovenije

V Gospodarski zbornici Slovenije so imeli zborovanje predstavnikov opokarja v Sloveniji. V obravnavi so imeli največje odredbe zveznega zavoda za cene, ki med drugim predvideva, da mu morajo vse opokarne pošiljati v Beograd zavodu cene svojih izdelkov. Govorniki so ostro nastopali proti tej zahtevi, ker vidijo v njej prikrito željo in nevarno centralistično težnjo, da bi zamrznil ceno opoki in morda določili tudi enako ceno opoki za vsa država.

Pravega in dobrega cvička ter belega in rdečega bizeljčana je vsako leto manj zaradi zastarelosti vinogradov. Podjetje Slovenija vino, ki ima vsako leto v svojih kletih okoli 5000 vagonov vina — od te količine ga pridelava približno dve tretjini na svojih področjih in pridobi s kooperacijo z zasebnimi vinogradniki — se je odločilo, da bo s svoje strani podprlo obnovo zastarelih vinogradov na Dolenjskem in Bizeljskem. Za obnovo prihaja v poštev okoli 1500 zasebnih vinogradov, ki bo zanje podjetje Slovenija vino preskrbelo poleg lastnih kreditov tudi bančne kredite z nizko obrestno mero za dobo 10 let. Razen tega bo poskrbelo zlasti za dela s stroji in cepljenke, kmetje pa bodo prispevali svoje delo in hlevski gnoj. Slovenija vino se bo obvezalo, da bo stalno odkupovalo od vseh vinogradnikov letni vinski pridelek. V ta namen namerava v Brežicah zgraditi predelovalni obrat in klet za tipiziranje vin.

Dr. Anton Vratuša, stalni zastopnik Titove Jugoslavije pri ZN, je imenovan tudi za izrednega in pooblaščenega veleposlanika na Jamajki s sedežem v New Yorku.

Med slovenskimi pevskimi zbori je bil vedno med najboljšimi Učiteljski pevski zbor Emil Adamič. Sedaj ima 75 članov. Predsednik zbora je Celjan Jaka Majcen, njegov dirigent pa mariborski pevovodja Branko Rajšter, kateremu pomagata dva korepetitorja. Člani učiteljskega pevskega zbora so imeli ob polletnem šolskem semestru več dni vaje v Celju ter so naštudirali zahteven program. Med drugim dela Gallusa, Adamiča, Lajovica, Simonitija, Lipovška, Mokranjca, Wilearta, Brucknerja, Tahejeva in drugih. Ker je sedaj v zboru večina učiteljev s štajerske in Prekmurja, namerava odbor pevskega zbora pridobiti za pevski zbor še več učiteljev z ostalih predelov Slovenije, da bo imel zbor potem „vseslovenski značaj“.

Mednarodni simpozij kiparjev **Forma viva** sta pred devetimi leti ustanovila okrajna odbora Novo mesto in Koper ter določila tudi finančna sredstva za prvo srečanje kiparjev istega leta. Razen obeh okrajev sta kulturno ustanovo podprla tudi zvezni in republiški sklad. Po ukinitvi okrajev so finančne obveznosti prešle na občini obeh krajev. V dobrih osmih letih je na simpoziju sodelovalo 108 kiparjev, ki so skupno izdelali 132 skulptur. Prva tri leta je imela Forma viva dve stalni delovni mesti. V Kostanjevici na Krki so udeleženci simpozija oblikovali skulpture iz odpornega hrastovega lesa, v Seči pri Portorožu pa iz istrskega kamna. Leta 1964 so ustanovili še tretje delovno mesto v Ravnah na Koroškem, kjer oblikujejo skulpture iz železa. Tri leta pozneje je nastalo še četrto delovno mesto v Mariboru za oblikovanje skulptur iz betona. Za dosedanja srečanja domačih in inozemskih kiparjev so porabili okoli 1.17 milijona din.

Cankarjeva založba v Ljubljani je izdala najnovejšo delo dr. Dušana Kermavnerja „Ivan Cankar in slovenska politika 1918“. Knjiga je prikaz poli-

tičnega, zlasti socialističnega gibanja na Slovenskem v letih 1917 in 1918 z analizo Cankarjevih predavanj 20. aprila 1918 v Trstu ter 1. junija istega leta v Ljubljani.

Na Norveškem je izšel izbor jugoslovske poezije. Od Slovencev sta v njem zastopana Edvard Kocbek in Dane Zajc.

Založba Borec je v Ljubljani razdelila Kajuhove nagrade za leto 1969. Nagrade so bile podeljene samo za zgodovinska dela, ker literarno ni bilo predloženo nobeno. Tudi prve nagrade niso nikomur dali. Drugo nagrado je dobila Nevenka Nedog za biografijo o Tonetu Tomšiču, Ladislav Kiauta za monografijo o XVIII. partizanski diviziji, Janez Vidic pa za opremo pesniške zbirke Jožeta Šmita „Koleselj iz cedilike“.

Delavstvo v valjarni celjske cinkarne je 14. in 15. februarja stavkalo. Po tem skrajnem sredstvu je seglo, ker na vse prošnje za povišanje prejemkov od podjetja ni dobilo zadovoljive rešitve. Povprečni osebni dohodek zaposlenih delavcev v cinkarni je bil lani okoli 900 dinarjev. Največji problem v podjetju so pa nizke plače fizičnih delavcev, ki dobivajo samo po 600 do 700 dinarjev. Na zahteve delavstva po zvišanju osebnih dohodkov se je podjetje izgovarjalo, da za povišanje nima sredstev na razpolago, ker so povečane dohodke zaradi večje proizvodnje požrli povečani proizvodni stroški. Podjetje se tudi pritožuje nad sedanjim izvoznim sistemom ter se izgovarja, da ima pri izvozu nad 6 milijonov dolarjev samo med carinami okoli 16 milijonov din. izgube. Vodstvo cinkarne je stavkujoče delavstvo pridobilo za obnovo dela v obrtu s povišanjem plač za 20%.

V komisiji CK ZKS za družbeno-politični sistem so na februarjem sestanku v razpravah o gradivu za minuli IX. kongres ZKJ ugotavljali, da si sicer na vso moč prizadevajo, „da bi vse pobude, interese, stališča delovnih ljudi prihajala na dan v Socialistični zvezi, v družbeno-političnih organizacijah, v organizacijah samoupravljanja in drugih družbenih telesih. Kljub temu pa nekateri družbeni konflikti udarjajo na dan in iščejo svojo razrešitev tudi mimo in zunaj teh organizmov (razne stavke ip). To so bolezenski signali, ki kažejo, da ti organizmi niso uspeli zadovoljivo razviti svojega delovanja.“

Umrli so. V Ljubljani: Jurij Novak, upok., Franc Černe, fin. preglednik v p., Ana Žejn roj. Pavletovič, Alojz Golob, žel. uradnik vp., Alojz Dietner, obrtnik, Franc Dimič, Evaljija Karlin roj. Golob, Janka Kobi roj. Brunet, mr. ph. Slavko Hočevar, biv. lekarnar, Franciška Bevc, Janez Vrhovnik, Alojzija Pustavrh, Jožica Šuštar roj. Ravnar, učit. v p., in Feliks Stare v šenčurju, Pavla Nahtigal, računovodkinja v p. v Novem mestu, Ana Šarbon, upok. v Trzinu, Marijana Proprotnik roj. Langus v Ljubnem na Gor., Terezija Lavrič v Starem trgu pri Ložu, Antonija Končan v Domžalah, Uršula Mrak roj. Hiršelj, vdova na Vrhu pri št. Rupertru, Franc Kregar v Štepanji vasi, Uršula Šolar na Bledu, Justina Štifter roj. Ogrizek v Celju, Mihael Deržič v Zakožu pri Brežicah, Ludvik Rančigaj v Kranju, Mihael Tomše, upok. v Grobljah pri Šentjernej, Ivan Petrič na Gor. jezeru pri Cerknici, Štefan Vučak, učitelj v Murski Soboti, dr. šandor Hraščovec, odvornik v p. v Šmarju pri Jelšah, Jože Kovačič na Bizeljskem, Alojz Verčkovnik, polic. nadzornik v p. v Celju, Milena Bratina, učiteljica v p. v Kranju, Jože Kočar, upok. v Studencu in Ivanka Trkulja roj. Verbic v Dol. Logatcu.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

OBREDI VELIKEGA TEDNA V SLOVENSKI HISI

Cvetna nedelja, 30. marca, ob 9.30: blagoslov oljk, sv. maša. Velikonočne butarice bodo na razpolago pred sv. mašo.

Veliki četrtek, 3. aprila, ob 19: sv. maša s sv. obhajilom, nato čiščenje sv. Rešnjega Telesa.

Veliki petek, 4. aprila, ob 19: pridi-ga, berila, prošnje, razkrivanje in čiščenje križa ter sv. obhajilo in križev pot.

Velika sobota, 5. aprila, ob 23: blagoslov ognja in velikonočne sveče, sprevod z lučjo, berila in litanije, blagoslov krstne vode, obnova krstnih oblik in slovesna sv. maša.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Jožeta Škrbec in njegove žene ge. Jožice roj. Oman se je rodila hčerka. V cerkvi v Quilmesu je bila krščena na ime Gabriela Franciška. Botrovala sta ga. Ana Oman in g. Roberto Villa. Srečnim staršem naše čestitke.

ADROGUE

Začetek šole

Kot vsako leto v začetku meseca marca, se je tudi letos škofov zavod spet razživel s prihodom gojencev iz vseh delov Velikega Buenos Airesa.

Šolsko leto smo začeli z blagoslovom, pri katerem smo Boga prosili, da

bi nas spet podpiral v našem študiju in življenju. Večina gojencev, ki ima že izkušnjo o življenju v zavodu in že pozna njegov dnevni red, se je kmalu nastanila na svoja mesta in si potem pričela pripovedovati dogodivščine zadnjih počitnic. Novinci pa so seveda bolj plašno gledali ter se razgledovali po vsej stavbi.

Letos nas je v zavodu na žalost bolj malo, le 27, od teh je 6 novih. Gimnazijcev je 17, ljudskošolcev pa 10. Kakor vidite iz števila, nam manjka naraščaj. Je res škoda, da starši ne pošljejo svojih fantov v zavod, kjer bi se nekoliko osamosvojili, se privadili in izpopolnili v življenju v družbi.

Načrti za letošnje leto so kar obsežni: Narediti nameravamo nekaj izletov in taborjenj, pozivili bomo izvenšolsko delo v zavodu s pripravo slovenskih in družabnih večerov ter petjem ob tabornem ognju. Kakor vidite, življenje v Rožmanovem zavodu ni mrtvo in, če Bog da, bo še dolgo živeło.

Zavodur

MAR DEL PLATA

Obisk. Prve dni meseca marca t. l. je obiskal Mar del Plato in tu živeče Slovence g. direktor msgr. Anton Orehar v spremstvu g. dr. Mirka Gogale. Oba gosta, ki sta v času svojega kratkega bivanja v Mar del Platu obiskala v družbi našega duhovnega vodje g. Borisa Komana nekatere tukaj živeče slovenske družine, sta v četrtek 6. marca popoldne zapustila naše mesto ter se vrnila v Buenos Aires.

Slovenska služba božja. Po dvome-sečnem presledku smo v nedeljo, dne 2. marca imeli mardelplatški Slovenci zopet svojo običajno mesečno slovensko sv. mašo v kapeli zavoda Divino Rostro, katero je tokratbral g. direktor msgr. Anton Orehar, ki je med sv. mašo imel tudi času in razmeram primer-no pridigo. Med sv. mašo je kot vedno prepeval slovenske cerkvene pesmi tukajšnji slovenski pevski zbor. Slovenci v Mar del Platu imamo svojo skupno slovensko sv. mašo vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10,45 v omenjeni kapeli.

Dvojni slovo. Naš pevski zbor je izgubil svojo organistko ter pevko obenam, go. Mario, ki se je preselila v Buenos Aires, kjer je sedaj uslužben njen soprog. V zahvalo za njeno dolgotrajno zvesto in vestno sodelovanje pri zboru ji je ta po svoji zadnji pevski vaji priredil prisrčno slovo ter ji je ob tej priliki zapel tudi nekaj slovenskih pesmi.

V nedeljo, dne 9. marca t. l. pa je slovenska skupnost v Mar del Platu priredila v hotelu naše članice in pevke ge. Vide Markuža poslovlino kosilo na čast dr. Vekoslavu Kisovcu in njegovega ljubeznivi gospe Aniti, ki bosta dne 26. marca odpotovala z ladjo „Eugenio C“ v Evropo, da tam še enkrat obiščeta oba sinova in njuni družini, kakor tudi ostale sorodnike, prijatelje in znance. V času svojega bivanja v starem svetu se bosta zadrževala deloma pri mlajšem sinu v Nemčiji, deloma pa v Trstu, kamor ju bodo prišli obiskat ostali sorodniki, prijatelji in znanci. Od obeh zavednih in delavnih članov naše tukajšnje slovenske skupnosti sta se poslovila g. Branko Furlan v kaste-ljanščini, v slovenskem jeziku pa g. Slavko Tršinar, ki jima je izročil za spomin tudi pergament, na katerega so se vsi navzoči podpisali, želeč jima srečno pot, pa tudi srečno vrnitev. G. dr. Kisovcu pa je izročil še poseben per-gament s čestitkami mardelplatških Slovencev za njegov 85. rojstni dan, ki ga bo obhajal 7. maja, ko se bo že nahajal v Evropi. V imenu navzočih hrvatskih in srbskih prijateljev se je od obeh imenovanih poslovil g. dr. Costa. G. dr. Kisovec se je vidno ganjen zahvalil vsem navzočim za njih udeležbo pri njunem poslovlinem kosilu ter vsem trem govornikom za njih pozdravne besede, izrečene želje in tudi čestitke. Poslovljinega kosila so se udeležili tudi štirje zastopniki v sosednjem Miramaru živečih Slovencev.

Nov član slovenske skupnosti. Pred kratkim se je preselil iz Córdoba v Mar del Plato skupno s svojo družino in svakinjo g. dr. Janko Jazbec, ki je v našem mestu odprl trgovino z zlatino. Ker je g. dr. Jazbec dober pevec, je njegovega prihoda predvsem vesel tukajšnji slovenski pevski zbor. G. doktorja in njegovo družino v naši sredi prav lepo pozdravljamo in upamo, da bo tudi on prav tako vnet za našo slovensko stvar kot je bil pred leti umrl njegov oče v času svojega bivanja v Mar del Platu.

SAN MARTIN

Izlet Slovenskega pevskega zbora je bil v nedeljo, 9. marca na pristavo Jožeta Leskovarja v Escobarju. Udeležilo se ga je nad 40 pevcev in pevk in njihovih družinskih članov. Kljub muhastemu vremenu se je vsa sanmartinska pevška družina izvrstno zabavala in lepo preživela nedeljo v zeleni naravi. Seveda ni manjkalo slovenskih pesmi. G. Leskovar je vso številno družbo pogostil, za kar se mu Slov. pevski zbor v San Martinu iskreno zahvaljuje.

SLOVENSKA VAS

V nedeljo, dne 9. marca t. l. je imelo društvo Slovenska vas svoj 16. redni letni občni zbor v novem Hladnikovem domu.

Po uvodnih pozdravnih besedah predsednika g. Jana Lovreta, so sledila poročila posameznih odborov.

Zanimive so številke iz blagajniškega poročila. Vaščani so v pretekli poslovni dobi poleg prostovoljnega dela, darovali za novi dom 399.000 tisoč pesov. Brezobrestno so posodili društvu za gradnjo 523 tisoč pesov, medtem ko je pa bilo obrestnega posojila 1.024.000 pesov.

V istem obdobju je društvo vrnilo 1.134.000 posojila. Trenutno društvo dolguje le še 535 tisoč pesov.

Kljub gradnji pri novem domu, društvo ni pozabilo na svoje kulturno poslanstvo. Kulturni referent je poročal, da je bilo v pretekli dobi 6 predavanj najrazličnejše tvarine. Med kulturne prireditve moramo šteti tudi nastop mešanega in mladinskega zbora. Krajevni misijonski odsek je priredil misijonsko prireditev ob stoletnici Baragove smrti. Šolska mladina je zaključila svoje leto z dobro uspešno zaključno akademijo. Za naše male je društvo priredilo Miklavžev večer.

Voditeljica slovenske sobotne šole je v svojem poročilu omenila, da je 98 otrok skozi leto obiskalo slovensko šolo. Ta šola se je zaradi pomanjkanja prostorov v nedodelanem domu, vršila v farni šoli g. lazaristov, ki so svoje prostore gostoljubno odstopili. Odslej naprej se pa vrši slovenski pouk v novih društvenih prostorih v Hladnikovem domu, katere smo s sodelovanjem vaščanov dokončali ob pričetku šolskega leta.

Predstavniki gradbenega odbora je poročal o raznih delih, ki so se izvršila med letom. Med temi je gotovo najvažnejše: dovršitev družabne sobe in šolskih prostorov, napeljava vode po gostinskih sobah in v straniščih poleg drugih številnih del.

Predsednik Jan Lovro je poročal o denarni akciji za pridobivanje gmotnih sredstev za gradnjo doma. Od obiskanih članov jih je 89 obljubilo po 10 tisoč, 37 je obljubilo delni prispevek, 11 obiskanih je pa svojo obljubo za prispevek zaradi trenutnih težav za nekaj časa odložilo. Nihče pa ni odklonil svojega sodelovanja.

Po podanih poročilih so bile volitve. Novi odbor je sestavljen takole: Predsednik Jan Lovro, podpredsednik Boštjančič Tone, tajnik Jan Maks, blagajničarka ga. Marija Gorše, kult. referent Mehle Stane, gospodar Reven Slavko, knjižničar Zaje Tone. Odborniki so pa: Petek Janez, Miklič Martin, Urbanija Srečo in Bokalič Vinko. Nadzorni odbor sestavljajo: Lužovec Janez, Vilfan Franc in Kokalj Radko. Odborove seje se udeležita tudi zastopnika fantovske in dekleške organizacije.

Kot predzadnja točka dnevnega reda je bil delovni program za bodoče poslovno leto. Da bi društvo lažje dosegalo svoje namene, je predsednik Jan Lovro predlagal ustanovitev posebnih pododsekov, ki naj bi bili v pomoč glavnemu odboru. V te pododseke naj se pritegne čimveč mladine, ki naj potem počasi stopajo na mesta starejših odbornikov v glavnem odboru. Ti odseki so sledeči:

1. Za zbiranje gmotnih sredstev za nadaljevanje gradnje ter tudi v pomoč članom;
2. za gradnjo in vzdrževanje društvenih prostorov;
3. za slovensko šolo;
4. za organizacijo društvenega gostinskega obrata;
5. za izvedbo prireditve;
6. za prosvetno udejstvovanje;
7. za šport in razvedrilo;
8. za mladino, posebno skrb za naraščaj.

Glavna skrb novega odbora je postavitev in dograditev primerne odra za gledališke predstave.

Ob zaključku se je predsednik zahvalil vsem za sodelovanje in razumevanje v pretekli dobi kakor tudi za udeležbo in sodelovanje na občnem zboru.

Vsak teden ena

OB KOLOVRATU

Josip Murn-Aleksandrov

*Kolovrat beži,
ropoče lahno,
ob njem pa dekletu si
šepeče tako:*

*Čemu mi le boš
predivo mehko,
ko v zimskih večerih
te spredem tenko?*

*Da tebe takrat
mi mamica da,
ko s svojim preljubim
k oltarju bom šla?*

*Da v tebe tedaj
me mrtvo daš,
če njemu verjelo
zaman je srce?*

*Kolovrat beži,
ropoče lahno,
predici pa lepi
postaja hudo...*

SLOVENC PO SVETU

ŠVEDSKA

Odkar imajo slovenski naseljenci v tej državi svojega dušnega pastirja g. Flisa, imajo slovenske maše po raznih mestih. Za cvetno nedeljo, 30. marca, za veliko noč, 6. aprila in na belo nedeljo, 13. aprila bo zlasti in Malmö in Göteborgu več cerkvenih govorov in cerkvenih pobožnosti. V tem času bodo imeli slovenski naseljenci na švedskem med sabo na obisku glavnega direktorja slovenskih dušnih pastirjev msgra. Ignacija Kunstija.

ZAHODNA NEMČIJA

V Ravensburgu ob Bodenskem jezeru so imeli 26. januarja slovenski večer v renovljeni dvorani Kolpinghausa. Slovenske delavce sta na večeru najprej pozdravila direktor Kolpinghausa Jansen ter zastopnik mestnega dekan kaplan Reuter. Ta večer so v Kolpingovemu domu tudi odprli slovensko knjižnico. V bodoče bo Kolpingov dom tudi zbirališče Slovencev, ker imajo v njem enkrat na mesec na razpolago dvorano za družabne prireditve, skiptična predavanja in filme. Na razpolago je tudi soba za slovenskega dušnega pastirja. V njej je tudi slovenska knjižnica.

PO ŠPORTNEM SVETU

Na Vitrancu pri Kranjski gori je bilo 23. februarja zaključeno 24. državno prvenstvo v alpskih disciplinah. Organizacijo prvenstva so prevzeli jeseniški smučarski delavci, da bi s tem tudi proslavili 100-letnico jesenjske železarne. Vendar je bila ravno organizacija letošnjega prvenstva zelo šibka, ker Jeseničani niso mogli z dela v železarji. Posebno slabo je bila zavorovana proga v smuku. Na neki nevarni točki je prišlo do hude poškodbe Mariborčana Dušana Karničnika. Karničnik je zadel v drevo ob progi, si razbil lobanjo in je nato v jeseniški bolnišnici umrl.

V slalomu in veleslalomu je zmagal Peter Lakota in odnesel tudi prvo mesto v alpski kombinaciji, v smuku pa je postal prvak Blaž Jakopič.

V Ljubljani se je pričelo svetovno prvenstvo v hokeju na ledu skupine B, v kateri igrajo Jugoslavija, Vzhodna Nemčija, Poljska, Zahodna Nemčija, Italija, Avstrija, Norveška in Romunija. V Skopju pa igrajo švica, Japonska, Madžarska, Nizozemska, Bolgarija in Danska za prvenstvo skupine C. Elita svetovnega hokeja pa se meri v Stockholmu za naslov svetovnega prvaka: Sovjetska zveza, ZDA, Kanada, ČSSR, švedska in Finska. Jugoslovanska ekipa, ki jo sestavljajo Knez (Jesenice) in Sinanović (Medveščak, Zgb.), Jan Ivo in Ravnik (oba J.), Jug (Olimpija, Lj.), Rataj (Medv.), Razinger (J.), Mihajlovski (Partizan, Bgd.), Felc, Bogo Jan in Mlakar (vsi Jes.), Beravs, Rudi Hiti in Roman Smolej (vsi Ol.), Franc Smolej (J.), Gojanović (Medv.) in Eržen ter Gorazd Hiti (oba Jes.) je premagala v prvih dveh tekmah Zah. Nemčijo s 4:1 in Italijo z 2:1. Jugoslavija je eden favoritov skupine B, saj je bila prva leta 1968 v skupini B, vendar bo huda borba za naslov med Vzh. Nemčijo, Poljsko in Avstrijo.

S helikopterjem so rešili sodnika pred jezo 5000 palermskih navijačev, ki so ga hoteli v nedeljo linčati po nogometni tekmi med Neapljem in Palermom. Sodnika so hoteli napasti, češ da je pristransko prisodil enajstmetrovko v korist Neaplja, ki je s tem zmagal nad Palermom s 3:2.

V Plancii na Gorenjskem bodo od 21. do 23. marca mednarodne tekme v smučkih poletih.

Uprava Svobodne Slovenije potrebuje več dobro ohranjenih izvodov Kole-darja Svobodne Slovenije za leto 1954. Kdor jih ima, pa jih ne hrani in ne potrebuje, naj nam sporoči, če jih je pripravljen prodati.

OBVESTILA

Sobota, 22. marca 1969:

V Našem domu v San Justu ob 19 sestanku staršev šole Fr. Balantič z občinim zborom in predavanjem g. Anice Kralj.

Nedelja, 23. marca 1969:

V Slov. domu v San Martinu ob 10. uri dop. občni zbor Dekliškega krožka.

V Slovenski hiši ob 9.30 uri dop. občni zbor društva Zedinjena Slovenija. V Slomškovem domu tradicionalna tombola.

V Našem domu ob 10 XIII. redni informativni sestanek članov zadruga Naš dom.

Četrtek, 27. marca 1969:

V Slovenski hiši ob 16.30 predavanje ge. Anice Kralj za žene, matere in

vzgojiteljice. Vabi Pripravljalni odbor zveze mater.

Sobota, 29. marca 1969:

Občni zbor Hranilnice in posojilnice ob 20 v zadržanih prostorih. Nedelja, 30. marca 1969:

V Slovenskem domu v San Martinu slovo od dosedanjega dušnega pastirja in sprejem novega.

V Slovenskem zavetišču ob 10 občni zbor D.S.P.B. Tabor, skupno kosilo (asado) in razgovor z arhitektom o načrtu zavetišča.

V Našem domu v San Justu po sv. maši redni občni zbor Dekliške organizacije.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Srednješolski tečaj. Vpisovanje v soboto, 22. marca, ob 15. Začetek ob 17. s sv. mašo in uvodno besedo o zadnjem

ustoličenju koroških vojvod pred 555 leti. Začetek rednega pouka 29. marca ob 15.30.

Vpisovanje v dopolnilni učiteljski kurz srednješolskega tečaja ravnatelj Marka Bajuka bo 22. marca ob 15 v pisarni Zedinjene Slovenije.

Zedinjena Slovenija bo letos organizirala slovenske tečaje za otroke, mladino in odrasle, ki se žele naučiti na lahek in prijeten način slovenskega jezika. Vpisovanje bo v soboto, 22. marca, ob 15 v pisarni Zedinjene Slovenije.

Mladinski pevski zbor Gallus vabi otroke od 8. do 13. leta, ki imajo posluš in voljo do petja, da se pridružijo onim, ki že pečejo. Vaje so ob sobotah ob 13.30 v Slomškovem domu.

Vsi otroci, ki obiskujejo slovenske ljudskošolske tečaje na področju Vel. Buenos Airesa, so prejeli brezplačno tablice za tombolo v Slomškovem domu. Dobičke bodo lahko dvignili le osebno navzoči otroci.

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Lavalle 1290, p. 12, of. 2, Capital
T. E. 35-2271

Uradne ure od 17-20
Na telefonu tudi dopoldne (10-12)

Luján, Francia 952
T. E. 735 ali 516

V petek in soboto od 9-13. ure.

ODBOR ZADRUGE "NAŠ DOM" V SAN JUSTU

vabi vse člane na

XIII. redni informativni sestanek

v nedeljo, 23. marca ob 10. uri dop.

XIII. redni občni zbor

bo pa po dnevnem redu društvenih pravil v nedeljo, 30. marca ob 10 v prostorih Našega doma

Pripravljalni odbor
ZVEZE MATER IN ŽENA

vabi na predavanje ge. Anice Kralj:

Iz zmede v jasnost

v Slovenski hiši v četrtek,
27. marca, ob 16.

SLOVENSKA HRANILNICA z. z o. z.

(C. C. SLOGA Ltda.)

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejia

REDNI OBČNI ZBOR

v soboto, 29. marca 1969, ob 20 v zadržanih prostorih

Dnevni red:

1. Izvolitev dveh overovalcev zapisnika občnega zbora.
2. Izvolitev volilne komisije.
3. Obravnavanje bilance, izkaza izgube in dobička, poročila upravnega in nadzornega odbora.
4. Volitve odbornikov. Za dve leti: predsednika, namestnika tajnika, namestnika blagajnika, treh svetovalcev in enega namestnika svetovalca. Za eno leto: dveh članov nadzornega odbora.
5. Obravnavanje Pravilnika medsebojnega podpornega fonda.
6. Slučajnosti.

Upravni odbor

Društvo Slovenskih protikomunističnih borcev "TABOR" v Argentini

sklicuje

XIII. REDNI LETNI TABOR

(občni zbor) v nedeljo, 30. marca t. l. v zavetišču dr. G. Rožmana.

Dnevni red:

1. Ob 10 redni občni zbor v soglasju z društvenim štatutom.
2. Spominski govor in komemoracija našim padlim junakom.
3. Ob 12 sv. maša za padle soborce (daruje kurat č. g. J. Guštin).
4. Skupno kosilo (asado) za vse Slovence (dobiček gre v korist Slovenskega zavetišča).

Vabljeni soborci, njihove družine in vsi zavedni Slovenci!

Marijan Amon,
tajnik

Ivan Korošec,
starešina

Bebec Martin

Ivan Cankar

K nam se včasih prikaže visokorasel, krepak, dokaj mlad človek ter se ponudi za hlapca; nekaj dni dela, nato nanagloma zapije, kar zasluži, ver izginje Bog vedi kam. Pride plah, sme hja se nerodno, ozira se v stran kakor otrok, ki se je bil potepal po gozdu in se boji šibe. Njegov obraz nikakor ne sodi k plečatemu životu in šapastim rokam; čisto detinski je, svetlosinje oči gledajo nedolžno, brez greha so, brez izkušnje in spoznanja. Od kod je, čigav in kdo, ne morem prav dognati, ker vselej pové drugačno zgodbo, še dom njegov ni zmerom na enem kraju. Včasih bi se mi zdelo, da je iz premožne hiše; oblačil se čedno, ob nedeljah in praznikih skoraj gosposko; bel telovnik ima in pisano pentljo. Včasih pa se bridko razjoka ter toži, da nima na milem svetu, kamor bi položil glavo. Ko je nekoč povezal culo je rekel, da se gre ženiti; da je že vse do kraja pripravljeno, nevesta, in bala in vse. Čez štirinajst dni se je povrnil; shujšal je nekoliko, oči je imel podbrekle, obleko zaprašeno in dišal je po vinu. Vprašali smo ga po nevesti. „Eh, babe!“ je odmahnil ter se napotil pod kozolec.

Oni dan je nesel na rami težak hlod, nesel ga je iz gozda v breg, sopel je lagodno, še poživžgaval je.

„Kako, Martin,“ sem se mu čudil, „kako da niste vojak, silni kakor ste?

Zdaj ko sem nosil sivo suknjo še jaz, sirota!“

„Saj sem bil, saj sem bil!“ je hitel. „Pa so me spodili strani!“

In zdelo se mi je, da je na rahlo zardel.

Še tisti večer mi je pokazal, kaj so mu napisali za slovo. Napisali so mu, da so ga bili spoznali za bebca. Koliko časa in kje da je služil cesarja, sem ga vprašal, kako da se mu je godilo in kaj da je tam vse videl in doživel.

„Kaj bi pravil!“

Njegov nedolžni obraz je bil vznemirjen, plah — otrok, ki nenadoma ugleda človeka, katerega se je bil nekoč sila prestrašil ter ne pozabi nikoli več nanj. Povesil je glavo.

„Nekaj grdega so mi naredili v skodelico, ko sem spal!“

„Kaj so naredili?“

„Eh, kdo bi pravil!“

In kadar koli sem ga povprašal o tistih časih, mi je z gnusom in strahom potožil zaradi skodelice, ki so mu jo bili ponoči oskrunili, drugega ni povedal ničesar.

Zaradel je sneg, da nikoli takega; na hribu nas je zametlo do pasu in čez. Sedeli smo za pečjo, v topli ječi; in naše misli so bile uklenjene z nami, se plahe in premražene skrivale v tišini srca, si niso upale do grla. Že smo bili zagnili okna; bela noč je bila zu-

naj, neskončna v miru in hladni praznoti. Dekla je šla zakleniti hišna vrata, ali blizu nató je udarila nanje močna pest: „Odpriite, ljudje božji!“

V vežo je stopil Martin. Otepal si je suknjo in škornje, šklepetal je z zobmi, pomežikoval urno in se obrnil v stran, ko mu je dekla posvetila s svečo v obraz.

„Tako je pač... dolga je, dolga, ljubi Bog... in strma... in snega je veliko!“

Jecjal je, govoril zase, da najbrž sam ni vedel kaj, oziral se plah naokoli, kakor da nekoga išče ali da se nekoga boji. Položil je culo na tla, postavil palico v kot, nato je prisedel k nam za peč, oprl premle roke ob kolena, sključil život globoko in nagnil glavo; očitno je bil sila utrujen.

„Kod ste hodili, popotnik Martin, ob taki uri in v teh zametih?“

Mencal je dlan, pomajeval z glavo, gledal v tla.

„Daleč... prav od horjulske strani... Teško sva bredla in brodila, izgubila sva se... kajpak, saj poti ni... in tudi hiše ni... in če je, za popotnega človeka je zakljenjena in zadelana!“

Dali smo mu kruha in vina; jedel je hlastno, pil zduškoma; in ko je jel in pil, sem videl, da se mu roka trese in da je v lice ves bolan in star.

„Kdo pa je še hodil s teboj,“ je vprašala dekla, „ko praviš, da sta bredla in brodila?“

„Eh, kdo... popotnik je bil! Tam

nekje se mi je bil pridružil... v polhograjskih hribih...“

„Kje pa je ostal?“

„Nikjer! Saj je šel tod mimo...“

Gledal je v tla na pol mežé, kakor da ga je sram, ustnice so se mu smehlale po strani in vztrepetavale.

„Tak človek je, da ne mara družbe... Zares, če sva ugledala hišo in v oknu luč, me je vlekel stran... Dolgo pot ima še pred seboj, neznan dolgo, pa jo bo že zdelal kako... saj je popotnik!“

„Čuden popotnik!“ se je zasmejala dekla; vzela je svečo, zazéhala na stečaj ter šla spat. Ostala sva sama za pečjo, vino je bilo pred nama na mizi. Martin se je nagnil k meni; govoril je tiše, zamolklo šepetaje, kakor da bi govorila iz njegovega zbezanega srca sama ta noč, tako samotna in tesnoba.

„Saj nisem bil v horjulski dolini... kaj bi tam? Rekel sem kar tako... da bi ne izpraševali... ne poizvedovali po njem, siromaku... Bil sem čisto na drugi strani, tam pod Kamnikom; od onod sem prišel. Blizu črnuch se mi je pridružil. Spočetka ga nisem spoznal; mislil sem, da je le moja senca, ki se maje in ziblje pod tem sivim soncem. Dotaknil se me je, pobožal me je z dlano po rami; takrat sem ga pogledal natanko in sem videl, kdo je. Zbolelo me je v srcu, da nikoli še ne tako. Postal se je bil od sile; čisto siva je bila brada prej tako lepa in svetla; oči so bile objokane, kalne, rdeče obrojle-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelctual No. 955.451

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1969:
za Argentino \$ 2.700.—. Pri pošiljanju
po pošti \$ 2.800.—; ZDA in Kanado
13 USA dolarjev; za Evropo pa 15
USA dolarjev za pošiljanje z avionske
pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za
pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol.
talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

V Slovenskem domu v SAN MARTINU se
bomo v nedeljo, dne 30. marca, popoldne
POSLOVILI od sedanjega dušnega pastirja
in POZDRAVILI novega

SPORED: POPOLDNE V DVORANI DOMA

sv. maša (kot zaključek duhovne obnove) — somašovanje direktorja msgr. Oreharja, župnika Gregorija Malija in g. Jurija Rodeta akademija, pri kateri sodelujejo slovenska šola in sanmartinske organizacije.

Po akademiji bo na razpolago prigrizek.

Vsi sanmartinčani prav toplo vabljeni.

POTOVALNA AGENCIJA

Paraná 220-5

Buenos Aires

Gulliver S.R.L.

(EVGEN RUPNIK)

Mednarodni vozni listki; letalski, pomorski, ročni, ombnibus, železnica
Hoteli, ekskurzije, najem avtomobilov — Taksni letala, izleti skupin, letov šča
Vozni listki za vsa prometna sredstva v Argentini — Ugodne cene in kredit
Informirajte se

Sporočamo, da je že izdelana druga izdaja plošče naših najlepših
nabožnih pesmi, v ličnem ovitku s kompletnim slovenskim besed-
dilom pesmi. Zato ne pozabite:

ZA PRAZNIKE

ZA GOD

ZA ROJSTNI DAN

najlepše darilo

GALLUSOVA PLOŠČA

Na razpolago v Dušnopastirski pisarni, pri ge. Koritnikovi, pri
g. Rajerju ali pri zboru samem.